

Att utvärdera sin uppdragsgivare: vakthund eller personlig tränare?

Södertörns högskola
5 december 2014

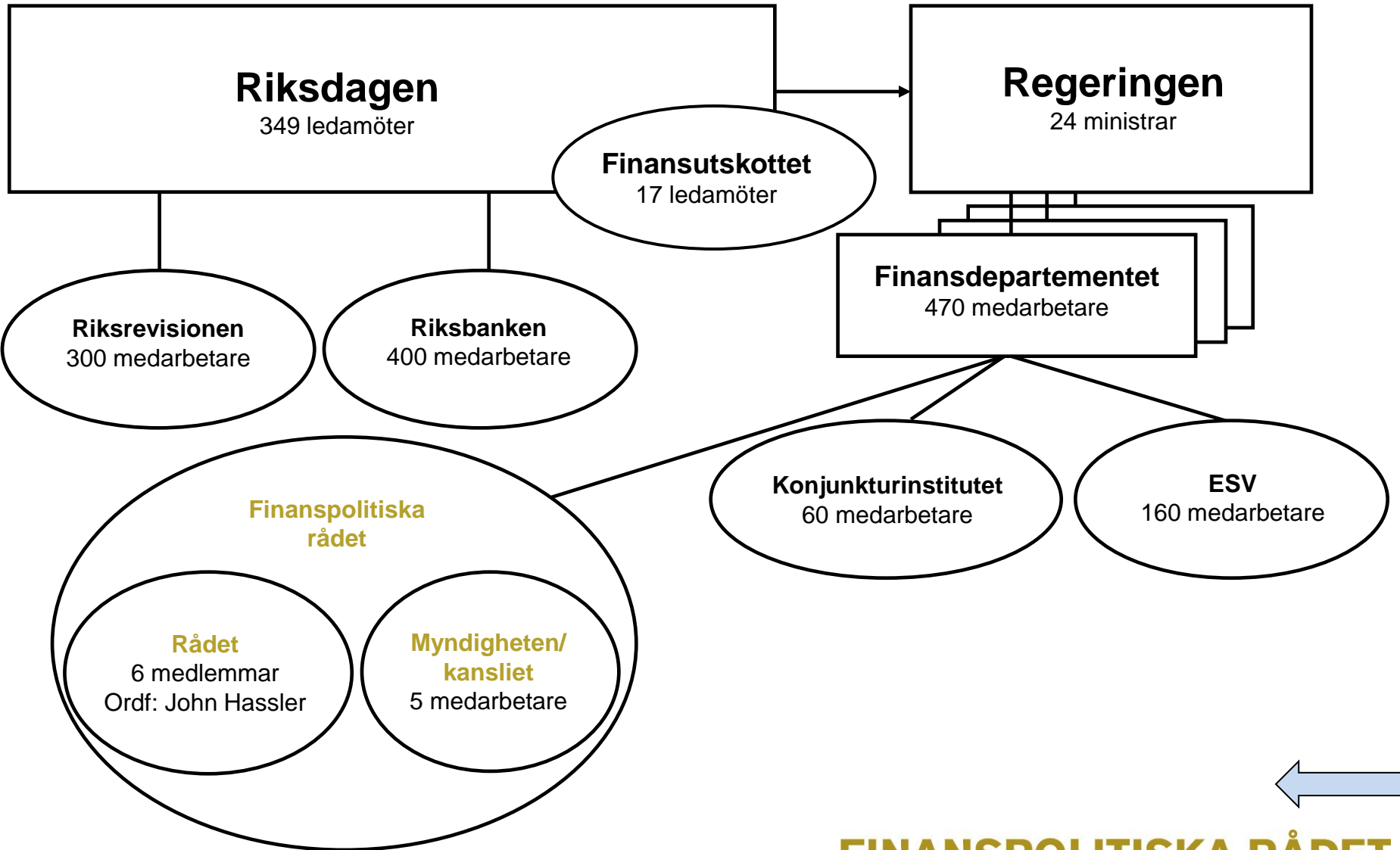
Finanspolitiska rådet

- Bildades 2007;
- En myndighet under regeringen;
- Sex ledamöter:
 - 4 akademiker;
 - 2 med erfarenhet av praktisk ekonomisk politik;
- Kompletterande verksamhet till vanliga jobb (främst akademiska positioner);
- Litet kansli: 5 personer;
- Årlig budget på ca 10 mkr;
- Rutiner för att skydda rådets självständighet, såsom att rådet självt föreslår sina medlemmar till regeringen.

Rådets bakgrund

- Teoretiska överväganden snarare än akuta problem;
- Utredning 2002 av vilka krav på finanspolitiken som ett införande av euron skulle innebära;
- Positiva reaktioner från de borgerliga partierna (Anders Borg, *Ekonomisk Debatt*, 2003);
- Negativa reaktioner från socialdemokraterna, vänsterpartiet och miljöpartiet :
 - ”Det finns goda skäl att anta att det finanspolitiska rådet blir ytterligare ett organ som ska klä regeringens högerpolitik i ett falskt vetenskapligt skimmer.” (Vänsterpartiet, 2007)
- ...Men i maj 2011 nådde Alliansregeringen en överenskommelse med socialdemokraterna, vänsterpartiet och miljöpartiet om rådet.

Det finanspolitiska ramverket

- Budgetprocessen genomförs i en "top down"-process (beredning i regeringen samt beslut i parlamentet);
- Ett mål för den offentliga sektorns finansiella sparande på 1% av BNP i genomsnitt över konjunkturcykeln, det s k överskottsmalet;
- Ett statligt utgiftstak som beslutas av riksdagen 3 år i förväg;
- Ett balanskrav på kommunernas budgetar;
- Sedan 2007 finns ett finanspolitiskt råd.

Finanspolitiska rådets arbetsuppgifter

1. Fokus på *ex post* utvärdering av regeringens politik, men vi gör även bedömningar av vad vi tror politiken kommer att få för konsekvenser;
2. Utvärdera om finanspolitiken uppfyller sina mål:
 - Långsiktig hållbarhet;
 - Överskotts målet;
 - Utgiftstaken;
 - Stabiliseringspolitiska aspekter.
3. Utvärdera om utvecklingen ligger i linje med sund hållbar tillväxt och en hållbar hög sysselsättning;
4. Granska tydligheten i statsbudgeten och de motiveringar för olika politiska åtgärder som regeringen presenterar;
5. Analysera effekterna av finanspolitiken på välfärdens fördelning;
6. Bidra till en bättre ekonomisk-politisk diskussion i allmänhet.

Riskerar rådet att bli en del av den politiska oppositionen?

- Rådet har i uppgift att granska den politik som ”regeringen föreslår och riksdagen beslutar om”. Gör det att rådet riskerar att uppfattas som en del av oppositionen?